

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 460-1912)

Originalt emne

Jorder

Jorder/Haven ved Vesterbro

Lystanlæg

Lystanlæg/Haven ved Vesterbro (Botanisk Have)

Regnskabsvæsen

Regnskabsvæsen/Regnskabsvæsen i Almindelighed

Skole- og Undervisningsvæsen

Skole- og Undervisningsvæsen/Skole- og Undervisningsvæsen i Almindelighed

Uddrag fra byrådsmødet den 12. december 1912 - side 24

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 460-1912)

Indstilling fra Markudvalget angaaende Driftsplan for Haven ved Vesterbrogade paa Grundlag af følgende Skrivelse fra Stadsgartneren:

"Vedlagte Projekt tager Sigte paa, at det af Kommunen til Park bestemte Areal, tidl. jydskes Haveselskabs Have, kan faa en Anvendelse, der direkte eller indirekte kan faa økonomisk Betydning for Byen og blive et nyttigt Led i dennes Udvikling.

Arealet egner sig næppe til Bebyggelse og vil ogsaa være af Betydning som aaben Plads for den fremtidige Bebyggelse. Den Driftsplan, som her skal foreslaas, stiler mod Anlæg af en botanisk Have med dertil knyttet kommunalt Gartneri; samtidig er tænkt afgivet Areal til eventuelle Folkemuseumsbygninger.

Anlæg af en botanisk Have antages at være i Kontakt med de Bestræbelser, som gøres, for at Aarhus i Fremtiden kan faa et Universitet.

En botanisk Have vil formentlig have Betydning ikke alene for Universitetet, men ogsaa for andre Fremtidsmuligheder f. Eks. Land- og Havebrugsskoler, Forsøgsstationer etc. Endelig vil en botanisk Have være en øjeblikkelig Fordel for det bestaaende Skolevæsen.

Nogen egentlig Anlægsudgift til en saadan betanisk Have er ikke paaregnet. Paa Budgettet er opført de til et kommunalt Gartneri nødvendige Beløb, og med det Overskud, som dette Gartneri formentlig i Fremtiden vil give, er Anlægsudgifterne tænkte afholdte; - dog kun til Planteindkøb, Plantning og Vedligeholdelse; Opførelse af Drivhuse etc. vil sikkert kræve særskilte af Byraadet aarligt bevilgede Beløb. Naar det kommunale Gartneri formenes at kunne give Overskud, er det en Forudsætning, at Kirkegaardsbestyrelsen, under en eller anden Form, kan tillade, at Pasning af Gravsteder paa Kirkegaardene enten helt overlades til den kommunale Gartner, eller at denne faar Tilladelse til at udføre dette Arbejde efter Gravstedejernes eget Ønske.

Iøvrigt skal henvises til vedlagte Tegninger, der viser den endelige Ordning af Arealet. Samtidig foreslaas det, at Haven fremtidig benævnes : Aarhus botaniske Have og kommunale Gartneri. "

Jul. Andersen oplyste, at naar Forslaget blev forelagt nu uden først at have været til Behandling i Budgetudvalget, skete dette i Samraad med Formanden, idet man gik ud fra, at nærværende Behandling skulde betragtes som en 1. Behandling. Skulde Byraadet være imod Forslaget, vilde der jo nemlig ingen Anledning være til at sende dette til Budgetudvalget. Iøvrigt stod Forslaget ogsaa i nogen Grad i Sammenhæng med Beslutningen om at opføre den gamle Borgmestergaard i Haven paa Vesterbro. Taleren gennemgik dernæst Stadsgarnerens Skrivelse og forklarede de fremlagte Planer. Endvidere meddelte han, at Komiteen for den gamle Borgmestergaard havde Tilbud om at faa flere andre gamle Bygninger overladt, blandt andre Frans Hansens Gaard paa Mejlgade, som man havde tænkt at anvende til Redskabsrum og Stald, og en Bygning fra den gamle Aarhus Mølle. Endvidere gennemgik han det foreslaaede Budgets Hovedposter. Den samlede Bekostning var anslaaet til 22920 Kr., hvoraf de 10500 Kr. egentlig var Udgift engang for alle, nemlig til Redskaber 2000 Kr., til Anskaffelse af Heste og Vogne 2000 Kr., til Drivhuse 2500 Kr., til Staldbygning og Redskabsrum 2500 Kr. og til Vejanlæg til Staldbygningen 1500 Kr. Her maatte det dog erindres, at saavel Redskaber som Heste og

Vogne var beregnet til fælles Brug for Kirkegaardsbestyrelsen, Forskønnelsesudvalget, Brolægningsudvalget og Haven. Til Lønninger, Vedligeholdelser, Indkøb af nye Planter, der senere skulde anvendes til Udplantering, og forskelligt andet vilde der altsaa medgaa 12420 Kr. Som Indtægt det 1. Aar var beregnet 2900 Kr. Tanken var iøvrigt, at man uden større aarlig Udgift kunde faa en botanisk Have, der kunde øve nogen Tiltrækning og i nogen Grad være en fornuftig Anvendelse af de Midler, der blev stukket i Foretagendet, idet man tænkte sig, at Pengene vilde komme igen ved det, der blev produceret. Endelig lig anbefalede Taleren, at Planen blev henvist til nærmere Prøvelse i Budgetudvalget.

Formanden bekræftede, at han havde ment det heldigst allerede nu at underkaste Planen en 1. Behandling; om at tage nogen egentlig Beslutning paa nærværende Tidspunkt kunde der ikke vel være Tale. Han maatte tage Forbehold med Hensyn til, at Komiteen for den gamle Borgmestergaard skulde have til Opgave at tilvejebringe en Række Bygninger udover den gamle Borgmester -gaard. Komiteen havde kun til Opgave at søge denne opstillet; men det var meget rigtigt, at der var sket Henvendelse til den om andre gamle Bygninger; disse Tilbud vilde naturligvis overgaa til en eventuel anden Komite, der vilde stille sig større Opgaver.

Jakob Jensen mindede om, at det var 11-12 Aar siden, Byraadet havde besluttet, at der skulde være en stor Park derude Vest paa. I Løbet af nogle Aar vilde Byens Udvikling ogsaa gaa den Vej ud. Da man overtog Haveselskabets Have, var man ogsaa klar over, at den vilde blive et Led i den hele Plan. For at Forholdet kunde forme sig paa en fornuftig Maade, var det ogsaa, at man havde antaget en Stadsgartner. At der allerede nu fremkom Forslag til den endelige Plan for en botanisk Have med Planteskole og kommunalt Gartneri, skulde Udvalget have Tak for. Taleren vilde ønske Udvalget Held og Lykke til Gennemførelse af Planen. Glædeligt vilde ogsaa være, om det kunde lykkes at rejse et Folkemuseum i Haven. Dette vilde ikke alene forskønne Byen, men ogsaa være til Glæde for mange Mennesker. Taleren syntes godt om Planen. Maaske kunde Beløbet synes noget stort, men nogle af Posterne kunde muligvis ogsaa bringes noget ned. Taleren henstillede til Udvalget at tage i Betragtning, at det var en ung Mand, der arbejdede sammen med. Ved et godt Samarbejde vilde det nok lykkes at holde Udgiften i en passende Ramme og dog naa det, man ønskede. Maaske vilde det være heldigt, om Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse fik Lejlighed til at se lidt paa Planen, for saa vidt angik Gaden langs Møensgade. Stigningen paa dette Sted var meget stærk, og den ny Gade skulde helst bringes til en mindre stærk Stigning, hvilket Forhold der vist maatte tænkes paa, inden man

tog fat paa Beplantningen af Haven ud til denne Side. Sluttelig anbefalede Taleren varmt Planen.

Jul. Andersen meddelte, at Forholdet angaaende den omtalte Gade havde været drøftet i Udvalget, og at dette var klar over, hvilke Krav der vilde blive stillet fra Stadsingeniørens Side. Gartneren mente dog, at man ved Forhandling kunde undgaa at faa Gaden presset nærmere mod Hegnet end højst nødvendigt. De nævnte gamle Bygninger var det ikke Meningen at anbringe i Haven foreløbig, men man havde ment det heldigt at skitsere, hvorledes Udviklingen tænktes i Fremtiden. Der havde iøvrigt ogsaa været Tale om en lille Vandmølle, men hvor den skulde anbringes, var ikke afgjort.

Magnus Nielsen kunde i det væsentlige slutte sig til Hr. Jakob Jensens Bemærkninger om, at det forlængst var drøftet og tænkt, at Haveselskabets Have skulde udvikles til en botanisk Have, hvori ejendommelige gamle Bygninger kunde samles. At foretage det store Spring derfra og til det, der nu blev foreslaaet, var Taleren dog noget betænkelig ved, saa han vilde gerne, at Byraadet var noget mere fuldtalligt, inden der toges nogen Beslutning I denne Forbindelse maatte han ogsaa beklage, at der var sket Afstemning om Gassalget til Vejlbj, uagtet der manglede ikke saa faa Medlemmer. Han troede ikke, at Aarhus var stor nok til de kalkulerede store Driftsudgifter, og kunde ikke tænke sig, at man vilde faa Brug for alt det, der tænktes produceret i Haven. Den hele Tanke var af den Slags, der maatte udføres efterhaanden. Stadsgartneren var vist ikke blot en ung, men ogsaa en dygtig Mand, men maaske vilde han, hvad der jo hørte Ungdommen til, gaa lidt vel rask frem, og man maatte da ogsaa være lidt forsigtig med, hvorledes man behandlede Pengene. Taleren saa med stor Velvillie paa den hele Sag, men vilde dog finde det heldigt, at den blev noget beskaaret af Budgetudvalget. At den vestlige Del af Byen trængte til et Anlæg, var givet, men der var næppe Trang til saa stort et Gartneri, som man syntes at stile imod, for det var vel dog forhaabentlig ikke Meningen at konkurrere med Byens næringsdrivende; det vilde Taleren i hvert Fald ikke være med til. Alt i alt vilde det vist være rigtigt at give sig god Tid til at gennemgaa Planen.

Mousten var enig med de foregaaende Talere i, at Udvalget var slaet ind paa den rigtige Retning. Han kunde have ønsket, at Budgettet havde været delt i et Anlægsbudget og et Driftsbudget, og han kunde ikke vel tænke sig, at der ikke med de paaregnede Udgifter skulde kunne blive større Indtægter.

Jul. Andersen vilde atter betone, at Tanken var at gaa gradvis frem, og at der ikke var Tale

om nu at anlægge det hele i den fulde Udstrækning. Dette fremgik da ogsaa klart deraf, at der til Drivhuse kun var beregnet 2500 Kr.

At Planen forelaa i dens Helhed, skyldtes, at Udvalget ikke havde ønsket at skjule noget, men straks vilde gøre opmærksom paa, hvorledes det tænkte sig Forholdet udviklet gennem Aarene. Det var lidt vanskeligt at skille Anlægsbudgettet og Driftsbudgettet, da en Del af Udgifterne var fælles med andre Udvalg, saaledes skulde f. Eks. Hestene ogsaa kunne anvendes andet Steds. Hele Udgiften til Hesteholdet kunde derfor ikke med Rette skrives paa Havens Regning, og saaledes forholdt det sig med tiere andre Udgifter. Det var selvfølgelig ikke Udvalgets Mening at dyrke Kartofler og Gulerødder i Haven; der skulde helst gøres en bedre Brug af Jorden. Udvalget og Stadsgartneren havde flygtigt berørt, at al Byens Gartnerarbejde maatte kunne samles under et Udvalg, enten det saa blev under Brolægningsudvalget eller Forskønnelsesudvalget, hvilket sidste Taleren særligt tænkte paa. Ved en saadan Ordning vilde der uden Tvivl kunne skaffes mere Plan i det hele, navnlig i Arbejdskraftens Anvendelse. Taleren takkede for Byraadets velvillige Stilling til Forslaget og udtalte, at det var hans Haab, at man med en fornuftig Hensyntagen til alle Sider i Løbet af nogle Aar maatte naa at faa et interessant Anlæg derude.

Sagen henvistes til Budgetudvalget.